

0745/61304, fax: 0745/61303, www.gd03.org, e-mail: gd03@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ЦОНКО МАНЧЕВ
Директор

МЕХАНИЗЪМ

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩЕ

Настоящият документ има за цел да очертае рамките на единен механизъм за противодействие на тормоза, който да подпомогне училището в усилието му за справяне с това явление.

Въвеждането на общ механизъм за противодействие на тормоза се налага от разбирането, че реален напредък в справяне с насилието може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции.

Документът се състои от няколко основни части. В първата се разясняват понятията „насилие“ и „тормоз“, както и видовете поведение, които те включват, докато в следващите се разглеждат задължителните елементи на училищния механизъм за противодействие на тормоза. В третата част на документа се очертават и основните ресурси, които училището осигурява, за да може ефективно да се противодейства на насилието.

І ЧАСТ

Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Българската дума, която отговаря най-точно на явлението е „тормоз“. Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един или група ученици.

Какво е насилие? Насилието се разглежда като агресивно поведение на хората един спрямо друг, с което преднамерено се нанася вреда- физическа или психическа.

Физическото насилие е „причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

Психичното насилие „са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на

отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, попечителя или настойника да осигури на детето подходяща подкрепяща среда.

Като прояви тормоза се дели на:

Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз – закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространяване на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата-обект на тормоз, изолиране.

За ефективното справяне с насилието и тормоза от изключително значение е да се повлияе и промени поведението на всяко дете, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и потърпевши. Начините и подходите за това са различни, но те са неделима част от общата стратегия за справяне с явлението.

II ЧАСТ

Разработване и въвеждане на превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище.

1. Необходимо е да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

а/ специални въпросници, анкети, презентации;

б/ дискусии на ниво клас /паралелки/, училище /учители/, общественост /родители/;

в/ в началото на всяка учебна година да се изготви план за противодействие на училищния тормоз;

г/ в края на учебната година да се проведе училищна конференция с участието на цялата училищна общност- учители, ученици, родители, непедагогическия персонал.

2. Училищният координационен съвет да бъде с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.

3. Дейността на съвета да се планира на три нива:

А/ На ниво клас /класна стая/:

- тук трябва да се прилагат всички форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, различни извънкласни и извънучилищни дейности, изработване на табла срещу насилието, есета на същата тема и др.

Целта на това ниво е да се създаде пространство, в което да се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение, решаване на конфликти и др. Основни теми могат да бъдат:

а/ Какво представлява тормозът, разпознаваме ли го и какво правим в случай на насилие.

б/ Какви са преживяванията на извършителя и потърпевшия – емоции, поведение и т. н.

в/ Всеки сам за себе си е уникален...

г/ Да превърнеш мечтата в реалност...

д/ Какво можем и какво искаме да правим...

е/ Основни ценности, правила на поведение и как можем да ги прилагаме.

Б/ На ниво училище:

а/ подобряване системата от дежурства с оглед обхващане на местата, където най-често се извършва тормоза;

б/ подобряване на системата за съобщаване на случай на тормоз /въвеждане на нови форми и канали, гарантиране на конфиденциалността/;

в/ включване на експерти, родители, ученици, учители и т. н. за решаване на казуси;

г/ реализиране на всички видове интервенции /процедури/ както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;

д/ повишаване квалификацията на учителите по отношение справяне с критичните ситуации и др. ;

е/ осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти: МКБППМН, МВР, Детска педагогическа стая, Социално подпомагане, Закрила на детето и т. н.;

ж/ насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата.

В/ На ниво общественост:

а/ родители – психолози, социални работници, лекари, свещеници и др., които могат да бъдат полезни за реализиране на ценни училищни инициативи;

б/ родители, които могат да станат посредници между училището и родителите или други организации и институции;

в/ родители, които могат да осигуряват ресурси – в натура, услуги или пари за изпълнение на училищни дейности.

Г/ Интервенции /процедури/ в ситуации на тормоз, според приетите правила:

1. При ниско ниво на нарушаване на правилата се постъпва по следния начин:

а/ Прекратяване – изтърква се нарушеното правило – налагане на съответното наказание.

2. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата:

а/ Протокол за тормоз – възстановяване на щетата, преценява се дали е необходимо да се разговаря с родителите.

3. Сериозно – злоупотреба със сила, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето извършител.

а/ насочване към МКБППМН и полицията;

б/ детска педагогическа стая, Закрила на детето;

в/ Протокол за тормоз – среща с родителите, възстановяване на щетите;

г/ включване на учениците в допълнителни програми.

При прилагането на тези интервенции /процедури/ трябва да се има предвид следното:

- когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената щета, прилага се подходът за възстановяване на щетата, като задължително се уведомява класният ръководител, педагогическият съветник или училищният

психолог. На детето се обяснява със спокоен тон, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самият ученик, и че се действа с оглед да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан.

Д/ Регистриране на ситуации на тормоз:

Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана от учителя, който я е наблюдавал. Това се налага, за да може да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Описва се всяка ситуация, кога се е случила /дата/, какво се е случило /кратко описание на случая/ ,кои са участниците,кой служител е регистрирал ситуацията-име и подпис и какви мерки са били приети. Всичко това се поставя на съхранение при Пед.съветник или ,по изключение, при друг член на Координационния съвет,определен от директора..

В случаите, когато детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност за разрешаване конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от отдел „ Закрила на детето”, като първа стъпка се уведомява директора на училището, който е задължен да уведоми отдела, МКБППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира национална телефонна линия за деца – 116 111. Тя предоставя консултиране, информирание и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Тази линия е с национално покритие на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Тя функционира 24 часа в денонощието.

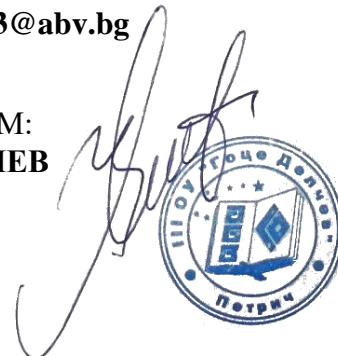
Настоящият документ има характер на задължителен при разработване на училищни политики и програми, свързани с насилието и при справяне в случаи на насилие.

Настоящият Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и План за работа на Координационния съвет за справяне с тормоза в училище, е приет на заседание на ПС на 14. 01. 2016 г.,Протокол № 4.

0745/61304, fax: 0745/61303, www.gd03.org, e-mail: gd03@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ЦОНКО МАНЧЕВ
Директор

П Л А Н

ЗА РАБОТА НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ ЗА СПРАВЯНЕ С ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ, ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА „МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ”, ЗА УЧЕБНАТА 2015 - 2016 ГОДИНА

I. Състав на съвета:

Председател: Борислав Тренчев-пом.директор и родител

- Членове:**
1. Георги Иванов-пед.съветник
 2. Снежана Кунгалова-нач.учител и родител
 3. Катинка Опренова-учител по Химия и ООС
 4. Венета Дремджиева-възпитател и родител
 5. Величка Аргилова-мед.лице в училище
 6. Катя Карпарова-ученичка
 7. Уляна Ковачева-ученичка

II. Предмет:

Проучване и подпомагане психофизическото развитие на децата и учениците в училище,чрез превантивни мерки и сътрудничество по прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоз.

Единният Механизъм за противодействие на тормоза е разработен от Министерството на образованието,младежта и науката,с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, МВР, ЦКБППМН и неправителствените организации- НМД,фондация „Стъпки за невидимите деца в България”, фондация „Асоциация Анимус”, „Дружеството на психолозите в България”и УНИЦЕФ.

III. Цел:

Превенция на тормоза и насилието в училище:

Прилагане на цялостен училищен подход и полагане на координирани, и последователни усилия за предотвратяване на тормоз;

Създаване на по-благоприятна и сигурна училищна среда;

Екипна дейност за намаляване на условията,пораждащи извършването на насилие и тормоз в училище;

Създаване на умения за самоконтрол и справяне с негативните емоции и развитие, и усъвършенстване на емоционалната интелигентност у учениците.

IV. Дейности:

Разработване и въвеждане на превантивни мерки за предотвратяване на тормоза в училище:

1. Дейности на ниво клас:

От I до VIII класове- Решаване на казуси с прояви на тормоз в класа.

Срок:Декември 2015г.

Отг.Кл.р-ли и пед.съветник

Провеждане на анкети за тормоза и насилието в училище.

Срок:Декември-2015г. и Март-2016г.

Отг.Пед.съветник

Оценка на проблема,чрез мнението на учениците,учителите,родителите-чрез стандартизиран въпросник.

Срок:Декември 2015г.

Отг.Координ.съвет

Анализ на проявите на училищен тормоз,наличните правила и решения за справяне с него- честота на булинга,форми,резултати,последствия,налични правила.

Срок:Постоянен

Отг.Предс.на Коорд.съвет

Запознаване на учениците със същността и проявите на тормоз и участниците впроцеса- дискусии,решаване на казуси;

Срок:Ноември и Декември,2015г.

Отг.Предс. На Коорд.съвет

Включване в превенцията на деца,които не подкрепят тормоза и не са пасивни наблюдатели в кресни ситуации- дискусии,работа с връстници;

Срок:Постоянен

Отг.Кл.р-ли и членове на Коорд.съвет

Запознаване на учениците с Националната телефонна линия за деца-116 111 и горещата телефонна линия за деца-0800 19 100;

Срок:Октомври и Ноември-2015г.

Отг.Кл.р-ли

2. Дейности на ниво училище:

„Ден на розовата фланелка”- организиране на кръгла маса;Теми:”Тормоз-дефиниране,видове,кибертормоз.Как да реагираме при проява на тормоз и агресия в училище?”,”Управление на емоциите.Справяне със страховете.Стратегии за самозащита, самосъхранение.Вземане на решение,критично мислене”.

Срок:Декември,2015г

Отг.Кл.р-ли,пед.съв.и чл.на КС

Повишаване квалификацията на персонала за справяне в ситуации на тормоз;

Срок:Постоянен

Отг.Директора на уч-то

Засилен контрол от страна на дежурните учители в м/учасията,с оглед обхващане на рисковите места;

Срок:Постоянен
Отг.Директора на уч-то

Включване на родители в процедурите за реагиране в ситуации на тормоз;

Срок:Постоянен
Отг.Кл.р-ли

Партньорство с извънучилищни служби,организации и специалисти,предлагачи психологическо консултиране и закрила;

Срок:Постоянен
Отг.Предс. на КС

Спазване на процедурите в случай на тормоз-съвместно попълване Дневника на тормоза,в който всяка ситуация да бъде регистрирана /дата,кратко описание на ситуацията,участниците,кога се е случила,какви мерки са предприети.../. Дневникът се съхранява при Пед.съветник.

Срок:Постоянен
Отг.Предс. на КС

3. Включване на учениците в решаване на текущи проблеми на училището:

Създаване на толерантна атмосфера в училище;

Срок:Постоянен
Отг.Кл.р-ли и деж.уч-ли

Обсъждане на актуални теми по избор на учениците;

Срок:Постоянен
Отг.Кл.р-л и Пед.съветник

Изработване на табла на тема:"Агресия и насилие";

Срок:Декември-2015г.
Отг.Кл.р-л и Пед.съветник

Включване на учениците в алтернативни форми и обучителни модули по терапия-спортни състезания,участие в изложби на рисунки и изработени от учениците предмети;

Срок:Постоянен
Отг.Кл.р-ли

Презентации:"Да не бъдем агресивни","Агресията в училище" и т.н.

Срок:Февруари
Отг.Членове на КС

Ефективно взаимодействие с институции:МКБППМН, Обществени възпитатели, Центрове за социална подкрепа,ДПС,Агенция за закрила на детето...

Срок:Постоянен
Отг.Председател на КС

Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици,родители, училищен персонал.

Срок:Постоянен
Отг.Кл.р-ли и чл.на КС

4. Алгоритми при установяване на училищен тормоз между ученецете:

Инциденти,свързани с физическо насилие.

- При настъпване на инцидент,който би могъл да застраши живота и / или здравето на детето /,всеки служител в училище е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството / директор или пом.директор /.

Срок:Непосредствено след инцидента
Отг. Всички служители

- Медицинското лице извършва първоначален преглед на пострадалото дете и регистрира състоянието му в рег.книга.

Срок:Непосредствено след инцидента
Отг.Мед.лице

- Ако мед.лице прецени,че е необходимо уведомяването на Спешен център, се обажда на тел.112.Незабавно след това се уведомяват родителите.

Срок:Непосредствено след инцидента
Отг.Мед.лице,Кл.р-л,охрана

- След инцидента случая се регистрира в пспециален дневник,съхраняващ се при пом.директора по АСД.

Срок:След взетите мерки
Отг.Пом.директора по АСД

- При необходимост за изясняване на случая ръководството на училището извършва писмено уведомление на съответната ситуация до съответната институция.

Срок:След предприетите мерки
Отг.Административното ръководство

Инциденти,свързани с психическо насилие.

- При постъпване на сигнал,свързан с данни за упражняване на психическо насилие върху деца,всеки служител е длъжен незабавно да уведоми ръководството и Предс. на координационния съвет.

Срок:Постоянен
Отг.Всички служители в училището

- След инцидента,случая се регистрира в Дневник на тормоза,съхраняващ се при Пед.съветник.

Срок:След предприетите мерки
Отг.Всички служители в училище

- Класният ръководител и Пед.съветник извършват проверката по случая.

Срок:След предприетите мерки
Отг.Кл.р-ли и Пед.съв.

- След инцидента случая се регистрира в специален дневник,съхраняващ се при Пед.съветник.

Срок:Постоянен
Отг.Кл.р-ли и Пед.съветник

- При необходимост за изясняване на случая,ръководството извършва писмено уведомление до съответните институции.

Срок:След предприетите мерки
Отг.Административното ръководство

Действия при разрешаване на установен тормоз между учениците в училище.

На първо място важно е да се разграничат случаите,когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата.За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата,включително и на тези,които само присъстват без активно да участват.Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

- Всеки учител е задължен да се намеси,за да прекрати ситуация на тормоз.
- В случаи на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени,да се прекрати физическия контакт между тях и да се уведоми кл.р-л и пед.съветник.
- Важно е учителят ясно да обяви пред всички,че това е насилие и е недопустимо поведение.
- Когато става въпрос за първа проява,която е по отношение на нанесена вреда,може да се приложи подходът за възстановяване на щетата.Той се прилага от кл.р-л или пед.Съветник.

Училищна система за насочване към други служби.

- Създаване на регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците.
- Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от служителя,който я е наблюдавал,с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция.
- Кл.р-ли разглеждат вписаните в регистъра случаи и предприемат съответните мерки,като взаимодействат с родители на учениците,с учителите и пед.съветник.
- В случаите,при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви,Координациония съвет предлага на Директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето”,МКБППМН или полицията.

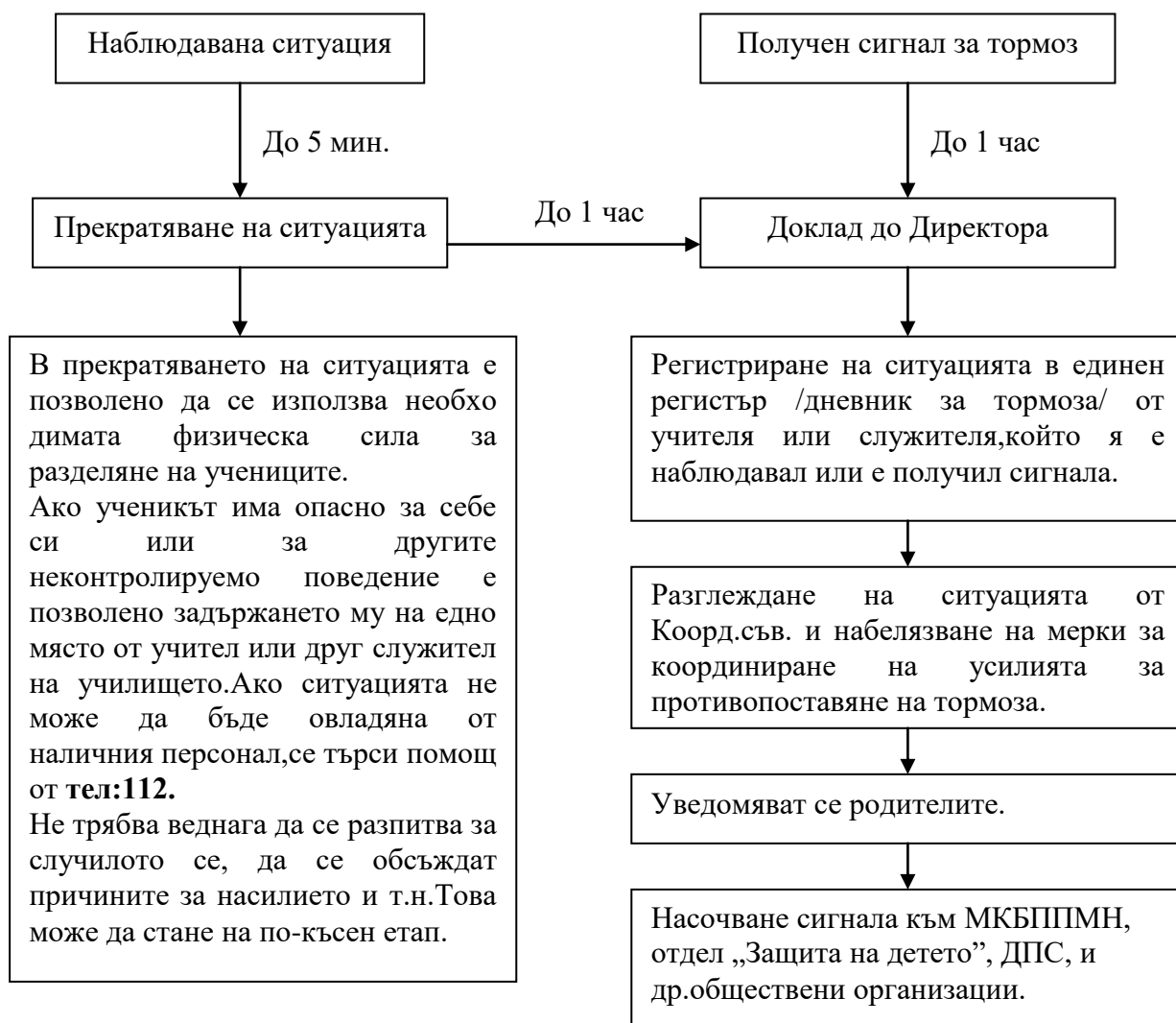
С настоящия план да се запознаят членовете на педагогическия колектив и служителите в училище.

На родителски срещи да бъдат запознати родителите ,с цел популяризиране работата на Координационния съвет.

Изготвил:**Георги Иванов**
/ Пед.съветник /

Председател на Коорд.съвет:
Борислав Тренчев /Пом.директор/

ПРОЦЕДУРА ЗА ДЕЙСТВИЕ

Противообществени прояви са:

1. Бягство от дома
2. Бягство от училище
3. Скитничество
4. Просия
5. Употреба на алкохол
6. Употреба на наркотични в-ва
7. Проституиране и хомосексуални услуги

Престъпления

1. Кражба-взломна, джебчийска, домова, на части от МПС, домашни животни.
2. Унищожаване и повреждане на имущество.
3. Блудство, изнасилване /опит-извършено/.
4. Телесна повреда.
5. Убийство-опит / извършено.